О. В. Орлова-Курилова,

д. е. н., доцент, завідувач кафедри менеджменту, права, статистики та економічного аналізу, Луганський національний аграрний університет, м. Старобільськ, Україна

ORCID ID: 0000-0001-8382-8070

М. О. Чуприна,

к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту підприємств, Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", м. Київ, Україна

ORCID ID: 0000-0002-3276-4473

А. В. Сухомлин,

к. т. н., доцент, доцент кафедри менеджменту, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, м. Кременчук, Україна

ORCID ID: 0000-0001-9511-5932

А. С. Горда,

здобувач, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

ORCID ID: 0000-0003-0124-1044

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.21.24

МОДЕЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ЗМІНИ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОВЕДІНКИ НА ОНЛАЙН-РИНКУ, ПАНДЕМІЇ COVID-19, БІЗНЕС-КОМУНІКАЦІЙ ТА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

O. Orlova-Kurilova,

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Management, Law, Statistics and Economical Analysis, Luhansk National Agrarian University, Starobilsk, Ukraine

M. Chuprina,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Enterprise Management, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Kyiv, Ukraine

L. Sukhomlyn,

PhD in Technical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management, Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University, Kremenchuk, Ukraine

A. Horda,

Candidate for a degree, Poltava State Agrarian University, Poltava, Ukraine

MODELING OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP IN THE CONDITIONS OF CHANGE OF MARKETING BEHAVIOR IN THE ONLINE MARKET, PANDEMIC COVID-19, BUSINESS COMMUNICATIONS AND PERSONNEL MANAGEMENT

У статті розглянуто моделювання сталого розвитку інноваційного підприємництва в умовах зміни маркетингової поведінки на онлайн-ринку, пандемії COVID-19, бізнес-комунікацій та управління персоналом. Результати оцінювання розвитку інноваційного підприємництва засвідчили, що зростання кількості інноваційно-активних підприємств Україні відбувалося завдяки реалізації інноваційної діяльності у напрямі дифузії маркетингових та організаційних інновацій та зменшення технологічних інновацій, що говорить про низьку здатність інноваційного підприємництва здійснювати науково-технічний прогрес і стимулювати технологічні перетворення у вітчизняній економіці. Отже, на часі формування державної політики у напрямку стимулювання розвитку нововведень у виробництві, що змінить подальший тренд розподілу інновацій та забезпечить стимулювання стратегічно важливих галузей. Оцінено динаміку позицій

України у рейтингу Глобального індексу інновацій. Визначено, що втрати позиції нашої країни у згаданому рейтингу обумовлені низькою спроможністю держави формувати людський капітал, що зайнятий в інноваційній діяльності, ефективно розвивати інфраструктурні елементи, підтримувати технологічні розробки та сприяти розвитку інноваційно-орієнтованого бізнесу засобами державного регулювання.

The article considers modeling of sustainable development of innovative entrepreneurship in the conditions of changing marketing behavior in the online market, pandemic COVID-19, business communications and personnel management. It is proved that the necessary measure is the analysis of the development of innovative entrepreneurship by sectors and regions of Ukraine, caused by the need to identify impulses that promote or hinder the creation and development of innovative enterprises, identify "growth points", conceptualize competitive advantages by economic sectors conditions of imperfect competition, detailing of perspective measures and introduction of effective tools of state regulation of innovation activity in the system of national economy. The conditions for the development of innovative entrepreneurship are generalized: the centers of infrastructural support of innovative enterprises are formed; national, regional and local development support programs are implemented; tax levers of their activity are revised; benefits and subsidies are provided to innovative entrepreneurs. The results of the evaluation of innovative entrepreneurship showed that the growth of the number of innovative enterprises in Ukraine was due to the implementation of innovative activities in the direction of diffusion of marketing and organizational innovations and reduction of technological innovations, which indicates low ability of innovative entrepreneurship economy. Thus, it is time to form a state policy in the direction of stimulating the development of innovations in production, which will change the further trend of the distribution of innovations and provide incentives for strategically important industries. The dynamics of Ukraine's position in the rating of the Global Innovation Index is assessed. It is determined that the loss of our country's position in this ranking is due to the low ability of the state to generate human capital engaged in innovation, effectively develop infrastructure elements, support technological development and promote the development of innovation-oriented business through government regulation.

Ключові слова: моделювання, сталий розвиток, інноваційне підприємництво, зміна маркетингової поведінки, онлайн-ринок, пандемія COVID-19, бізнес-комунікації, управління персоналом.

Key words: modeling, sustainable development, innovative entrepreneurship, change of marketing behavior, online market, pandemic COVID-19, business communications, personnel management.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Необхідним заходом є аналіз розвитку інноваційного підприємництва за секторами та регіонами України. Важливість здійснення такого оцінювання викликана необхідністю виявлення імпульсів, що сприяють або перешкоджають створенню та розвитку інноваційних підприємств, визначенні "точок росту", концептуалізації конкурентних переваг за секторами економіки, підвищенні темпів економічного зростання в умовах недосконалої конкуренції, деталізації перспективних заходів та впровадженні ефективних інструментів державного регулювання інноваційною діяльністю в системі національної економіки. Зазначені факти актуалізують тему дослідження.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЮТЬСЯ АВТОРИ, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Необхідність залучення міждисциплінарного підходу при дослідженні інноваційних процесів у економіці, що трансформується, обумовлюється тим, що будь-якій інноваційному проєкту, нововведенню або науковому відкриттю необхідний спочатку детальний аналіз змісту основних методик, методологій та дисциплін в межах яких слід описувати такі явища [1; 6; 8; 10]. Завдяки чому можливо у подальшому переглянути існуючи та визначити нові механізми державного регулювання розвит-

Таблиця 1. Динаміка позицій України за даними, відображеними у рейтингу Глобального індексу інновацій

Показник	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Місце у рейтингу Країни світу	71 (142)	63 (143)	64 (141)	56 (128)	50 (127)	43 (126)	47 (129)
Суб-індекси:							
Ринкові інституції	105	103	98	101	101	107	96
Людський капітал та дослідження	44	45	36	40	41	43	51
Інфраструктура	91	107	112	99	90	89	97
Розвиток ринку	82	90	89	75	81	89	90
Розвиток бізнесу	79	87	78	73	51	46	47
Знання та технологічні розробки	45	32	34	33	32	27	28
Творчі розробки	81	77	75	58	49	45	42

ком інноваційного підприємництва в умовах трансформації економіки.

При дослідженні методологічних підходів державного регулювання розвитком інноваційного підприємництва слід використовувати праці вчених, які підтвердили свою важливість у контексті визнаної проблематики [2; 3; 7; 9]. Основи використання структурного, синергетичного, системно-функціонального підходів при оновленні державного регулювання у підприємстві та виявленні концептуальних засад реалізації інноваційної політики в ринкових умовах відображені у багатьох працях. Розгляд досліджень перелічених науковців засвідчує, що вони зазвичай намагалися знайти вирішення проблематики ефективного державного регулювання тільки з використанням окремої або декількох дисциплін. Водночас розгалуженість та мінливість інноваційної діяльності у підприємстві позначає необхідність застосування арсеналу міждисциплінарних методологічних підходів [4; 5]. Розвиток сучасного інноваційного підприємництва передбачає використання різноманітних видів економічної діяльності та реалізації розгалужених комунікацій з інфраструктурними елементами і інститутами.

МЕТА СТАТТІ

Таблиця 2. Динаміка змін позицій України за складниками "Індексу глобальної конкурентоспроможності" (од., відносно попереднього періоду)

Складники	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Місце у рейтингу	+8	-3	-6	+4	-4
Інститути ринку	+7	0	+1	+11	+14
Інфраструктурне забезпечення	0	-1	-6	-3	+21
Макроекономічний стан	+2	-29	+6	+7	-12
Початкова освіта та охорона здоров'я	+19	-2	-9	+1	-48
Освіта усіх рівнів	+3	+6	+1	-2	-9
Забезпечення товарного ринку	+12	+6	-2	+7	+44
Становище ринку праці	+4	+24	+17	-13	+27
Функціонування фінансового ринку	+10	-14	-9	+10	-16
Технологічне озброєння	+9	-1	+1	+4	+3
Ємність ринку	0	-7	-2	0	0
Розвиток підприємництва	-2	+8	+7	+8	+5
Нововведення	+12	+27	+2	-9	+1

Метою статті є дослідження моделювання сталого розвитку інноваційного підприємництва в умовах зміни маркетингової поведінки на онлайн-ринку, пандемії COVID-19, бізнес-комунікацій та управління персоналом.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Слід відзначити, що Україна тільки починає створювати умови для розвитку інноваційного підприємництва:

- формуються осередки інфраструктурної підтримки інноваційних підприємств;
- впроваджуються національні, регіональні та місцеві програми підтримки розвитку;
- переглядаються податкові важелі їх діяльності;
- надаються пільги та субсидії інноваційно-активним підприємцям.

Проте, як свідчать результати діяльності зазначених підприємств, ці заходи є не достатньо ефективними та не дають бажаних результатів.

У такій ситуації для сучасної України потреба у сприянні розвитку інноваційного підприємництва посилюється, з одного боку, конкуренцією західних фірм з точки зору високого технологічного рівня і якості продукції, і, з іншого боку, конкуренцією країн Азії, заснованої на дешевій робочій силі. При цьому, відповідно до даних, відображених у низці міжнародних рейтингів, Україна має досить низькі позиції з розвитку інноваційної діяльності у порівнянні з розвиненими країнами світу. Так, відповідно до опублікованого агентством Bloomberg рейтингу 60 кращих інноваційних економік світу (The Bloomberg Innovation Index), Україна протягом останніх років мала негативну тенденцію до зниження своїх позицій.

Негативний тренд України у згаданому рейтингу у 2019 році обумовлений низькою продуктивністю праці (60 місце серед 60 країн), недостатньою інтенсивністю досліджень та розробок (54 місце), незначною кількістю виробництва товарів з високою доданою вартістю (58 місце), низьким рівнем концентрації досліджень (46 місце). При цьому наша країна має певний потенціал до покращення цієї ситуації за рахунок достатньо високого рівня ефективності вищого навчання (28 місце), патентної активності (35 місце) та концентрації високих технологій (37 місце) [7].

Таблиця 3. Частка інноваційно-активних підприємств за регіонами України, відповідно до міжнародної методології

Область, місто	2010-2012		2012-2014		2014-2016		2016-2018	
	% у загальній кількості ІАП	% у загальній кількості ПР	% у загальній кількості ІАП	% у загальній кількості ПР	% у загальній кількості ІАП	% у загальній кількості ПР	% у загальній кількості ІАП	% у загальній кількості ПР
Усього по Україні	100	20,37	100	14,59	100	18,38	8173	28,06
Вінницька	3,00	24,21	3,57	17,32	2,41	15,17	2,48	24,17
Волинська	1,95	24,64	1,81	13,31	1,47	14,4	1,75	26,05
Дніпропетровська	7,86	19,05	8,40	13,32	9,34	18,98	9,49	28,99
Донецька	8,14	21,29	1,10	12,89	1,69	11,04	1,77	17,92
Житомирська	2,01	16,55	2,42	13,92	2,69	17,75	2,29	23,73
Закарпатська	1,44	16,75	1,62	11,89	1,53	13,83	1,82	26,9
Запорізька	4,88	26,1	5,97	18,84	4,04	17,5	4,31	28,73
Івано-Франківська	2,57	28,9	3,28	21,07	2,37	19,71	2,17	27,44
Київська	6,57	27,18	6,56	18,08	5,10	17,7	6,36	30,82
Кіровоградська	1,37	19,08	2,06	16,94	1,81	19,33	2,01	32,8
Луганська	2,90	16,07	0,15	15	0,67	12,59	0,75	21,79
Львівська	6,23	21,92	7,44	15,92	6,59	18,44	6,66	29,14
Миколаївська	2,61	28,15	2,67	16,34	1,88	15,36	1,63	20,91
Одеська	3,77	15,01	5,26	12,48	5,24	16,32	4,37	22,65
Полтавська	1,69	12,99	1,47	6,64	3,08	18,38	2,66	23,56
Рівненська	2,47	28,79	3,65	0	2,69	23,78	1,28	17,83
Сумська	1,54	18,54	1,59	11,5	1,83	17,19	1,74	25,4
Тернопільська	1,37	19,63	1,91	15,2	1,90	19,92	1,91	31,58
Харківська	8,60	23,89	11,19	20,87	9,40	23,39	8,20	30,1
Херсонська	1,36	17,50%	1,79	14,66	1,53	16,08	1,55	26,08
Хмельницька	2,40	23,35	1,96	10,9	1,69	12,8	2,03	23,61
Черкаська	2,05	19,22	2,08	11,61	1,59	11,81	1,90	21,71
Чернівецька	1,34	23,13	1,62	16,42	0,71	9,68	0,93	20,05
Чернігівська	1,83	20,82	2,47	17,78	1,75	16,54	1,71	24,39
м. Київ	16,83	17,68	17,95	11,41	26,99	21,41	28,24	33,74

Примітка: ІАП — інноваційно-активні підприємства; ПР — підприємств регіону.

Відповідно звітних даних Глобального індексу інновацій (The Global Innovation Index) Україна у 2019 році втратила свої позиції на 4 місця та зайняла 47 сходинку серед країн світу за якими здійснювалося рейтингове оцінювання (табл. 1).

Втрата Україною позицій у вищевказаному рейтингу обумовлена значним погіршенням таких показників, як: "Людський капітал та дослідження" (зниження на 8 позицій у порівнянні з 2018 роком), "Інфраструктура" (зниження на 6 позицій). Показники "Розвитку бізнесу" і "Знать та технологічний розробок" погіршили свої значення у 2019 році на 1 позицію. При цьому позитивну динаміку відобразили показники: "Ринкові інституції" (зростання на 11 позицій у порівнянні з 2018 роком) та "Творчі розробки" (зростання на 3 позиції) [7].

Слід зазначити, що ефективність розвитку інноваційної діяльності в країні знаходиться у прямій залежності від загального стану та конкурентоспроможності національної економіки, високий рівень якої у свою чергу, забезпечуватиме вітчизняні інноваційні підприємства необхідними для створення та стабільного функціонування ресурсами. У зв'язку з цим, доцільно розглянути позиції економіки України у міжнародному рейтингу країн світу, що характеризують Індекс глобальної конкурентоспроможності, за яким у 2018—2019 рр. Україна посіла 85 сходинку [7]. Україна втратила 4 позиції у рейтингу глобальної конку-

рентоспроможності та зайняла 85 місце серед 141 країни світу (табл. 2).

Втрата рейтингових позицій у 2018—2019 роках обумовлена різким погіршенням показників окремих суб-індексів, які мали загальну тенденцію до покращення, починаючи з 2015 року, а саме: "Макроекономічний стан" (зниження на 12 позицій у порівнянні з попереднім періодом), "Початкова освіта та охорона здоров'я" (зниження на 48 позицій), "Освіта усіх рівнів" (зниження на 9 позицій), "Функціонування фінансового ринку" (зниження на 16 позицій). В той самий час одні з ключових показників, що обумовлюють розвиток інноваційної діяльності в країні, протягом досліджуємого періоду мають стійку тенденцію до покращення: "Становище ринку праці" (зростання на 27 позицій), "Забезпечення товарного ринку" (зростання на 44 позиції), "Розвиток підприємництва" (зростання на 5 позиції), "Технологічне озброєння" (зростання на 3 позиції), "Нововведення" (зростання на 1 позицію).

Таким чином, враховуючи дані "Індексу глобальної конкурентоспроможності" та "Глобального індексу інновацій", в яких відображений стан розвитку інноваційної діяльності в Україні за окремими показниками, слід відзначити, що Україна має інноваційний потенціал для розвитку інновацій, зокрема людський, що дає нашій державі конкурентні переваги світовому рівні. Основні проблеми, які обумовлюють інертний розвиток

підприємництва гуртуються на нестабільності функціонування ринкової інфраструктури, слабкості політичного середовища, низькому рівні освіти та незадовільному макроекономічному становищі.

З метою моніторингу показників інноваційної діяльності в країні, а також для отримання можливості їх якісного порівняння з показниками інших європейських країн в Україні було запроваджено проведення Державною службою статистики України статистичного спостереження, яке здійснюється відповідно до "Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження щодо інноваційної діяльності підприємств" [2]. Зазначене статистичне спостереження складається з двох напрямів:

спостереження за інноваційною діяльністю підприємств, що здійснюється за формою № ІНН "Обстеження інноваційної діяльності підприємства за період 20__-20__ років" (проводиться за парними роками через рік), урахуває вимоги ЄС щодо статистичних обстежень інноваційної діяльності та передбачає заповнення шаблону анкети, яке затверджено ЄС;

оцінювання інноваційної діяльності промислових підприємств здійснюється у відповідності форми № 1-інновація "Обстеження інноваційної діяльності промислового підприємства" (проводиться за парними роками через рік) [3].

Результати статистичних спостережень по вищевказаних напрямках публікуються у відповідних розділах щорічного статистичного збірника "Наукова та інноваційна діяльність в Україні", а також оприлюднюються на веб-сторінці на офіційному сайті Державної служби статистики України [1].

Проаналізуємо данні, які розраховані з урахуванням міжнародної методології відповідно першого напрямку статистичного оцінювання, що деталізують позиції регіонів України за розвитком інноваційної діяльності. На початку існує потреба оцінки динаміки змін кількості інноваційно-активних підприємств за територіями України відповідно попередніх років (табл. 3).

Відповідно до таблиці 3, протягом 2010—2018 років наявна позитивна тенденція до зростання чисельності інноваційно-активних підприємств в Україні, про що свідчить збільшення їх кількості майже на 8% у 2016—2018 роках у порівнянні з 2010—2012 роками. При цьому, лідируючі позиції за часткою інноваційно-активних підприємств у загальній кількості регіональних підприємств протягом 2016—2018 років займали Кіровоградська (32,80%), Тернопільська (31,58%), Київська (30,82%), Харківська (30,10%), Львівська (29,14%) області та м. Київ (33,74%). Аутсайдерами за аналогічним показником у зазначеному періоді були Рівненська (17,83%), Донецька (17,92%) та Луганська (21,79%) області. Варто зазначити, що збільшення кількості інноваційно-активних підприємств Україні протягом 2010—2018 років відбувалося не за рахунок росту виробництва інноваційної продукції чи розробок інноваційних процесів, а завдяки збільшенню кількості підприємств з не-технологічними (маркетинговими та/або організаційними інноваціями), кількість яких у 2016—2018 роках виросла на 13,2% у порівнянні з 2010—2012 роками та на 28,4% у порівнянні з 2014—2016. При цьому кількість

підприємств з технологічними інноваціями знизилась у 2016—2018 роках в цілому на 28,4% у порівнянні з 2014—2016 роками та на 13,2% у порівнянні з 2010—2012.

Серед видів виробничої діяльності у промисловості функціонувала найбільша частка інноваційно-активних підприємств України (49,7% у 2016—2018 роках), на другому місті знаходилися інноваційні підприємства, що займалися оптовою торгівлею, за виключенням розповсюдження автотранспортних засобів та мотоциклів (26,6% у 2016—2018 роках).

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

Результати оцінювання розвитку інноваційного підприємництва засвідчили, що зростання кількості інноваційно-активних підприємств Україні відбувалося завдяки реалізації інноваційної діяльності у напрямі дифузії маркетингових та організаційних інновацій та зменшення технологічних інновацій, що говорить про низьку здатність інноваційного підприємництва здійснювати науково-технічний прогрес і стимулювати технологічні перетворення у вітчизняній економіці. Отже, на часі формування державної політики у напрямі стимулювання розвитку нововведень у виробництві, що змінить подальший тренд розподілу інновацій та забезпечить стимулювання стратегічно важливих галузей. Оцінено динаміку позицій України у рейтингу Глобального індексу інновацій. Визначено, що втрати позиції нашої країни у згаданому рейтингу обумовлені низькою спроможністю держави формувати людський капітал, що зайнятий в інноваційній діяльності, ефективно розвивати інфраструктурні елементи, підтримувати технологічні розробки та сприяти розвиткові інноваційно-орієнтованого бізнесу засобами регулювання маркетингової поведінки на онлайн-ринку, пандемії COVID-19, бізнес-комунікацій та управління персоналом.

Література:

1. Бачкір І. Г. Інформаційно-методичне забезпечення процедури діагностики банкрутства підприємств. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. 2019. № 5 (118). С. 46—51.
2. Воронько-Невіднича Т. В., Лещин Д. І., Василенко М. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 15. С. 23—27.
3. Гнатенко І. А. Визначення інновацій як інструментарію національного підприємництва. Науковий вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Серія "Економіка". 2018. Т. 23. Вип. 5 (70). С. 38—42.
4. Гнатенко І. Вплив національного інноваційного підприємництва на сталий розвиток ринку праці. Вісник Херсонського державного університету. 2018. № 32. С. 69—72.
5. Гнатенко І. А. Методологічні основи інституціонального аналізу національної системи інноваційного

підприємництва. Науковий журнал "Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії". 2018. № 6 (18). С. 70—74.

6. Овчаренко Є.І., Держак Н.О., Білоус Я.Ю. Формування стратегічного мислення як професійної компетентності працівників органів місцевого самоврядування в об'єднаних територіальних громадах. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2020. № 1 (257). С. 54—58.

7. Brockova K., Rossokha V., Chaban V., Zos-Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2021. Vol. 43. No. 1. P. 129—135.

8. Rakhmetulina Z., Pokataieva O., Trokhymets O., Hnatenko I., Rubezhanska V. Optimization of the structure of an innovative cluster on a competitive basis in a free market. Financial and credit activities: problems of theory and practice. 2020. Vol. 4. № 35. P. 238—247.

9. Ruvin O., Isaieva N., Sukhomlyn L., Kalachenkova K., Bilianska N. Cybersecurity as an element of financial security in the conditions of globalization. Journal of Security and Sustainability Issues. 2020. № 10 (1). P. 175—188.

10. Zos-Kior M., Hnatenko I., Isai O., Shtuler I., Samborskyi O., Rubezhanska V. Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2020. Vol. 42. № 4. P. 504—515.

References:

1. Bachkir, I. G. (2019), "Information and methodological support of the procedure for diagnosing bankruptcy of enterprises", Visnyk Kremenchuts'koho natsional'noho universytetu imeni Mykhayla Ostrohrad's'koho, vol. 5 (118), pp. 46—51.

2. Voronko-Nevidnycha, T.V., Leshchyn, D.I. and Vasylenko, M.V. (2018), "Management of enterprise competitiveness in an unstable market environment", Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky, vol. 15, pp. 23—27.

3. Hnatenko, I. (2018), "Definition of innovations as tools of national entrepreneurship", Naukovyy visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu imeni I. I. Mechnykova. Seriya "Ekonomika", vol. 23, 5 (70), pp. 38—42.

4. Hnatenko, I. (2018), "The Impact of National Innovative Entrepreneurship on Sustainable Development of the Labor Market", Visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu-Bulletin of the Kherson State University, vol. 32, pp. 69—72.

5. Hnatenko, I. (2018), "Methodological bases of institutional analysis of the national system of innovative entrepreneurship", Ekonomichnyy visnyk Zaporiz'koi derzhavnoi inzhenernoi akademiji-Economic Bulletin of Zaporizhzhya State Engineering Academy, vol. 6 (18), pp. 70—74.

6. Ovcharenko, E.I., Derzhak, N.O. and Belous, Y.Y. (2020), "Formation of strategic thinking as a professional competence of local government employees in united territorial communities", Visnyk Skhidnoukrayins'koho natsional'noho universytetu imeni Volodymyra Dalya, vol. 1 (257), pp. 54—58.

7. Brockova, K., Rossokha, V., Chaban, V., Zos-Kior, M., Hnatenko, I. and Rubezhanska, V. (2021), "Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production", Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development, vol. 43.1, pp. 129—135.

8. Rakhmetulina, Z., Pokataieva, O., Trokhymets, O., Hnatenko, I. and Rubezhanska, V. (2020), "Optimization of the structure of an innovative cluster on a competitive basis in a free market", Financial and credit activities: problems of theory and practice, vol. 4.35, pp. 238—247.

9. Ruvin, O., Isaieva, N., Sukhomlyn, L., Kalachenkova, K., and Bilianska, N. (2020), "Cybersecurity as an element of financial security in the conditions of globalization", Journal of Security and Sustainability Issues, vol. 10 (1), pp. 175—188.

10. Zos-Kior, M., Hnatenko, I., Isai, O., Shtuler, I., Samborskyi, O. and Rubezhanska, V. (2020). "Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises", Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development, vol. 42.4, pp. 504—515.

Стаття надійшла до редакції 26.10.2021 р.

Науково-практичний журнал «ЕКОНОМІКА ТА ДЕРЖАВА»

Передплатний індекс: 01751

Виходить 12 разів на рік

наукове фахове видання України

З ПИТАНЬ ЕКОНОМІКИ

(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1643

Спеціальності — **051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.**

www.economy.in.ua

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73